

SITUATION

S

T

M

#283

MAJ 2021
ÅRGÅNG 26

PRIS: 60 kronor
SÄLJAREN ERHÅLLER HÄLFTEN

Stina Wollter

"Mitt konto är ett tryggt och konkret rum där vi kan tala snäva normer, utsatthet och psykisk ohälsa"

TOMAS BANNERHED | ELLEN SUNDBERG | JOHANNA BERGSTRÖM | DÅTID STHLM

Vi vill att fler ska få komma hem

För de flesta är ett hem så mycket mer än tak över huvudet. För andra är ett hem bara drömmen om ett tak. Verkligheten är den att närmare 33 000 människor i Sverige inte har en egen säng att sova i – än mindre en egen bostad. Det är ett stort misslyckande – alla har rätt till social trygghet.

SBAB stödjer Situation Sthlm på flera sätt i syfte att bidra till en bättre boendesituation för hemlösa och socialt utsatta människor.

Tack för att du också gör det!

SBAB!

INNEHÅLL

MAJ 2021

Tomas Bannerhed

Med boken *En vacker dag* berättar han om nitton timmar på Lovön i Mälaren. Där han vaknar 03.32 i sin sovsäck, utrustad med ryggsäck med proviant, en handkikare, en tubkikare, ett svart anteckningsblock i storlek A5 samt en blå och en röd kulspspena.

STAFFAN LOWSTEDT

Sidan 12.

PAIR OLDFORS

Ellen Sundberg

De kommer båda två från Bjärne i Jämtland. I unga år flyttade Bodil Malmsten till Stockholm. Nu kommer Ellen Sundbergs skiva *Ett bloss för Bodil Malmsten* – elva dikter hon tonsatt och tolkat.

Sidan 30.

ANNELI HILDONEN

"Den tavlan avdramatiserar platserna på kroppen som vi antas skämmas för."

I ateljén visar **Stina Wollter** upp tavlan "Magen, korven" som galleristerna aldrig vill ha med. Hon brukare hänga upp den i smyg ibland. Kanske målar hon över den en dag. Eller så får den vara kvar, som en påminnelse om något viktigt.

Sidan 16.

ALLTID I SITUATION STHLM

9 Situation Waldersten

Månadens bild av konstnär Jesper Waldersten.

10 Gata fram och tillbaka

Mörby centrum.

29 Korsord

Lös månadens kryss.

30 Svepet

Johanna Bergström skriver om uppväxten i ett familjehem, *Teardrops on the city*, Elisa Tallec vann med dikten "Maskrosbarn", med mera.

32 Dåtid Sthlm

Maj 1923.

GATUPLANET

5 Säljaren

Johan Löfgren.

14 Med egna ord

Säljarnas sidor – texter från gatan.

23 I gatuplanet

- George Thomson på elscooter
- "Lögnerna i sig skapade ångest"
- 113 000 narkotikabrott anmälda
- Män mest skuldsatta hos Kronofogden.

Anhöriga skattar sin hälsa sämre

Att vara anhörig till någon med ett beroende påverkar hälsan negativt, enligt en undersökning av CAN. När de anhöriga skattar sitt mående uppger 33 procent att deras psykiska hälsa försämrats.

ISTOCKPHOTO

Sidan 24.

Omslag #283

Anneli Hildonen
fotograferade
Stina Wollter.

SITUATION

REDAKTION Chefredaktör och ansvarig utgivare Ulf Stolt, ulf@situationsthlm.se, 08-54595390 **Reporter** Gerd Eriksson, gerd@situationsthlm.se, Maria Hagström, maria@situationsthlm.se (föräldraledig), **Art Director** Johan Olsson **Webbredaktör** Jenny Lindroth **Medverkande fotografer och illustratörer** Anneli Hildonen, Magnus Sandberg, Jesper Waldersten. För osignerat material svarar redaktionen. Redaktionen ansvarar ej för insänt icke beställt material. **Hemsida** www.situationsthlm.se **E-post** red@situationsthlm.se

Räckvidd 98 000 läsare (Orvesto konsument helår 2020) **Upplaga** 16 000 ex/mån (TS helår 2020) ISSN: 1400-4437 **LEDNING & ADMINISTRATION** VD Pia Stolt, pia@situationsthlm.se, 08-54595387 **Adress** Torkel Knutssonsgatan 37, 118 49 Stockholm **Tel** 08-54595381 **Organisationsnummer** 556649-1071 **Plusgiro/Bankgiro** pg. 255989-6 bg. 5774-9327 **SOCIAL VERKSAMHET**

Verksamhetschef, sociala verksamheten Jenny Lindroth, jenny@situationsthlm.se, 08-54595388 **Samordnare** Ingmar Olofsson, ingmari@situationsthlm.se, 08-54595381, Jonas Svensson, jonas@situationsthlm.se, 08-54595381 **Telefonnummer distribution** 08-54595381 **Öppettider** Måndag till fredag kl. 8-15 **Organisationsnummer** 8024 11-1497 **Plusgiro/Bankgiro** pg. 28 19 18-3 bg. 5357-3259 **ANNONSERING & PRENUMERATION** Herman Sundgren, herman@situationsthlm.se, 08-54595394, Catharina Persson, catharina.persson@mediakraft.se, 070-977 20 20 Robert Wallner, robert.wallner@mediakraft.se, 070-992 53 43 **Privatprenumeration** 11 nummer kostar 660 kronor **E-post** situationsthlm@flowinfo.se

Tryck V-TAB Vimmerby 2020 **Miljö** Plasten runt tidningarna är en PE-folie. Den är återvinningsbar och lämnas i containern för plast vid återvinningsstationerna.

441 Tryck 428

Inte skepp men hoj.

Res helst inte med oss. Men om du inte kan hålla dig borta från skärgården, ta landvägen. Det finns flera platser med skärgårdskänsla som du kan nå från land. Några hittar du här: waxholmsbolaget.se/hoja

Vi ses när det här är över.

FAKTA HEMLÖSHET

33 250 personer lever i hemlöshet i Sverige, enligt Socialstyrelsens definition av hemlöshet.

Där ingår personer i akut hemlöshet, personer som saknar boende efter institutionsvistelse, personer som bor inom den sekundära bostadsmarknaden och personer som bor kortsiktigt hos familj, släkt eller andra privatpersoner.

I Stockholm vistas enligt den senaste mätningen 7 247 hemlösa personer och av dessa lever 1 558 i akut hemlöshet.

OM SITUATION STHLM

Sedan 1995 säljs Situation Sthlm av hemlösa människor i Stockholm och Mälardalen.

Konceptet med gatutidningsförsäljning har visat sig vara en framgångsrik metod att arbeta med hemlösa människor på, eftersom det ger tidningssäljaren en möjlighet att tjäna egna pengar genom att arbeta, samtidigt som tidningen – i sig – fungerar som en kanal för påverkan, opinionsbildning och debatt kring frågor som rör de hemlösa säljarnas situation.

Situation Sthlms sociala verksamhet med arbete och sysselsättning, individuellt stöd och motiverande samtal, skrivverksamhet och möjlighet att ha sin post hit, café, tillgång till datorer, telefon och juridisk rådgivning, fyller en mycket viktig funktion för de hemlösa människor som tar del av verksamheten.

Närmare 80 procent av Situation Sthlms säljare upplever en positivt förändrad livssituation sedan de började sälja Situation Sthlm.

"Jag har färgat håret många gånger i mitt liv. Galna färger."
Johan Löfgren

Vad har du gjort med håret?

– Jag hittade ett hårfärgningsmedel som legat hemma länge, så jag tänkte att jag använder det väl då. Det har legat i min mammas förråd i 17 år som jag nu har tömt. Jag hittade det i en kartong hemma.

– Det bara blev så, var inget planerat.

Trivs du med den nya färgen?

– Det är väl ok. Jag har färgat håret många gånger i mitt liv. Galna färger. Blått bland annat. Men det var i början av 1970-talet. Jag har nog haft alla färger.

Johan Löfgren säljer tidningen vid Åhléns Odenplan. Men kan även dyka upp vid Centralstationen emellanåt, om än sällan.

Situationist "Dela gärna våra inlägg så hjälper du andra att hitta säljare."

Låt *Situation Sthlms* säljare bli en del av ditt sociala medieflöde. Följ oss på Instagram: @situationsthlm.

UR ARKIVET: #236, APRIL 2017

Författaren **Per Hagman** har lite rost i sin Stockholms-GPS och hittar först inte till hotellet på Luntmakargatan där vi ska ses för intervju, rubriken till reportaget om bilprovingen blir "Boys in the hood", konstnär **Jesper Waldersten** målar live på

scenen i föreställningen "Det var inte jag. Igen" och ett reportage från Norsborg där röda linjen slutar.

Bara 20 procent av personer med alkoholproblem söker vård, enligt forskare på Göteborgs universitet. Och spritdrickandet har minskat med 24 procent senaste tio åren.

Berit Viklund tecknar *Kaninhålet*, **Beatrice Eli** gör midi-punk, **Alexandra Sundqvist** skriver *Barbro Hörberg – med ögon känsliga för grönt*, boken *Punklyrik – svenska påunktexter 1977-82*, och **Caspar Collins** dokumentär *I called him Morgan* om jazztrumpetaren Lee Morgan är klar.

Säljaren Dagge har fått en serieteckning av en kund som handlar om hans liv.

SAGT I SOCIALA MEDIER

INSTAGRAM @oldsparky **Stämningen KRÄVER ett fyrfaldigt leve för Mikael! Han leve, hurra hurra hurra!**

INSTAGRAM @eivoralvarsson **Har äntligen hittat en kille som säljer er tidning här i Jönköping.**

FACEBOOK @Ole Olsson **Det bästa är ju att köpa tidningen direkt ute på stan, men det funkar digitalt också. Glad påsk!**

INSTAGRAM @marycordts **Ditt leende värmer nog många hjärtan. Lycka till med försäljningen av tidningen.**

@rositajohansson (via Facebook):

"Får de hjälp med sitt spelberoende, eller byts det ut mot ett annat beroende?"

Kommentar rörande notisen på Gatuplanet om kvinnligt spelberonede.

Instagram: @situationsthlm

Facebook: Situation Sthlm

Twitter: @SituationSthlm1

Ledare

Även gamla nummer går åt ibland

TALADE MED EN representant för den engelska gatutidningen The Big Issue för någon vecka sedan. Hon var intresserad av att veta mera om det, i jämförelse med det engelska, tämligen kontantlösa svenska samhället, och hur kontantlösheten påverkar tidningens säljare och hur vi ser på det. Plus en del andra funderingar i den riktningen.

Vi har haft ett kontantlöst betalningsalternativ för tidningen sedan 2011, sedan 2015 tar alla säljarna Swish – snabbare än cash – vilket i dag närmare sextio procent av

upplagan betalas med.

Som i förbigående nämnde hon att de precis skulle öppna upp sin verksamhet igen efter att den varit stängd sedan årsskiftet.

Fyra månader utan tidningar. Fyra månader utan någon kontakt med säljarna. Även gatutidningen i Oslo har tvingats hålla stängt månadsvis i olika omgångar under pandemin.

Vi har haft verksamheten öppen hela tiden, sålt tidningen till säljarna genom dörren, hållit avstånd, haft visir, munskydd och handsprit tillgängligt. Och all personal som

kunnat det har, i enlighet med Folkhälsomyndighetens rekommendationer, arbetat hemifrån.

HÄROMDAGEN KOM EN säljare förbi, köpte några tidningar, hade precis fått första sprutan, om tre veckor var det dags för den andra. Han var glad och lättad. Hade snackat med några stamkunder som också fått sitt vaccin.

– Nu törs vi prata lite längre med varandra när jag säljer.

Det kom ett mail: "Finns det några exemplar kvar av det numret

när tidningen skrev om mäns våld mot hemlösa kvinnor i nära relationer?"

Jag instruerade hur den skulle betalas kontantlöst. Och la det adresserade kuvert bland utgående post.

Ulf Stolt
chefredaktör & ansvarig utgivare
ulf@situationsthlm.se

BRILJANT

Grillmästare

Jessica Ortman i Huddinge har som mest haft 15 grillar. Dock aldrig igång samtidigt.

– **JAG HAR TVÅ** klotgrillar, en Bullet Smoker, en Treager, en gasogrill, en fireplace och en portabel grill. Man ska inte grilla med trädslag som har kåda eftersom de avger giftiga gaser. Och den bästa veden när man ska röka kött, grönsaker eller skalddjur är fruktträd eftersom det ger en renare smak.

– Grillning har alltid roat mig, det är nåt i tekniken och att testa sig fram med olika temperaturer och röksmaker. För fem år sen vann jag TV-programmet Grillmästarna. Det var ju lite kul att vinna som första och enda kvinna.

– Till vardags är jag chef inom äldreomsorgen i Södertälje kommun, så grillningen är en fritidsyssla. Ibland har jag uppdrag på restauranger, fester och andra event också.

– När vi ska ha en större middag hemma tänder jag grillarna på kvällen innan vi lägger oss. Sedan går jag upp varannan timme på natten och lägger på ved. Efter tio timmar börjar det bli klart.

– Flera av mina tröjor är fulla med fettstänk och grilldoft. För några år sedan var jag på en välgörenhetsgrej med olika hockeymatcher. Vid fotograferingen efteråt hamnade jag bredvid Peter "Foppa" Forsberg som sa: "Åh, helvete vad du luktar".

BERÄTTAT FÖR **GERD ERIKSSON**
FOTO AV **MAGNUS SANDBERG**

HUVUDSTAN

1

av nio cyklar som stjäls i Stockholm är en elcykel. Totalt anmäldes 19 266 cyklar stulna i Stockholms län under förra året, enligt Brå. 2 046 av dem var alltså elcyklar.

71

procent av Stockholmsborna skulle rekommendera andra att bo i just Stockholm. Det är en ökning med åtta procent jämfört med förra året. Anledningen tros vara att fler vistats på hemmaplan under pandemin och sett fördelarna med den egna staden.

En holk för Läderlappen

BOENDE I takt med att Stockholm förtätas försvinner fladdermössens naturliga boplatser. Då söker de sig i stället till bostadshus och andra byggnader. Därför sätter nu stadsdelarna i Stockholm upp fladdermusholkar så att artfamiljen läderlapp ska ha en säker plats att vila på.

– Fladdermöss är bra för den biologiska mångfalden eftersom de äter stora mängder insekter, även skadeinsekter. Vanligtvis bor de i naturliga håligheter i träd och bergskrevor. Det går inte att ersätta deras naturliga boplatser, däremot att peppra på med fladdermusholkar där de kan ta igen sig under dagen, säger Gunilla Hjorth, ekolog på miljöförvaltningen.

Det finns totalt elva arter av fladdermus i Stockholm, vanligast är nordfladdermus, dvärgpipistrell och vattenfladdermus.

Vid den senaste inventeringen hittades fyra arter som inte setts här i stan tidigare. Tre av dem är

JOHANN PONTÉN

rödlistade vilket innebär att de är utrotningshotade. Och alla fladdermöss är fridlysta.

En fladdermusholk ska sitta tre, fyra meter upp på ett träd och det

ska vara fri inflygning till holken.

– På Miljöförvaltningens hemsida länkar vi till hur man bygger en egen fladdermusholk.

GERD ERIKSSON

"Inga fler flickor ska utsättas av sina pojkvänner och växa upp i en relation med en våldsutövare, och inga fler flickor ska bli kvinnor som mördas av sina män."

Zandra Kanakaris, generalsekreterare Stiftelsen 1000 Möjligheter, som driver KUR.

Corona-skräp nytt på gatorna

MILJÖ Sedan pandemin började har det skett en ökad nedskräpning på gatorna i Stockholm som direkt kan härledas till pandemin – kastade plasthandskar och munskydd. Inte sällan ligger dessa på trottoarer i närheten av busshållplatser och tunnelbanenedgångar.

– Coronaskräpet är ett helt nytt skräp som inte funnits förut, säger Johanna Ragnartz, VD Håll Sverige Rent.

I deras senaste undersökning uppgav 38 procent av de tillfrågade att de dagligen ser munskydd på gatan. Och 63 procent uppger att de ser dem främst i anslutning till busshållplatser och tunnelbanan, samt vid entré till gallerior och

HÅLL SVENGERE RENT

butiker.

Många munskydd och handskar innehåller olika typer av plastmaterial som inte bryts ner.

– Det känns viktigt att ta reda på exakt hur mycket mer skräp det blir till följd av nya vanor.

ULF STOLT

STOCKHOLMS BRANTASTE

Stans brantaste lopp

LÖPNING Lördagen den 22 maj går löploppet Stockholms brantaste i Hammarbybacken.

3,3 kilometer med tre tuffa backar och en bana som totalt har en stigning på 225 meter. Det finns klasser för både elitlöpare och motionärer. Gästavar är däremot inte tillåtet.

De flesta har ungefär samma tid som när de springer 5 km

slätlöpning. Banrekord i damklassen har Yoie "Rastarunner" Bohlin från Hässelby SK med 15:22. I herrklassen är banrekordet 13.44.

För den som nöjer sig med att vara åskådare är det bara att ta sig till toppen av Hammarbybacken för och njuta av en av de bästa utsikterna över stan.

GERD ERIKSSON

ALLA NI SOM ALDRIG
HÖR AV ER: SLUTA!

Mörby centrum 11.19-11.52

En kvinna i hästsvans köper fem krukväxter, all good mitt emot Fästingbussen, belgiska jordgubbar, en ung man på cykel med brödpåsar och två män i munskydd som skakar hand. Vid Mörby centrum når den första vårsolen precis fram. TEXT ULF STOLT FOTO MAGNUS SANDBERG

DET SITTER TVÅ unga män bredvid varandra på det låga järnstaketet runt en del av trädet intill skylten för rökzonen, precis framför där Fästingbussen parkerats och slagit upp vaccinationskliniken. En av dem har några bett kvar på en macka, inslagen i brunt papper. Den andre tar av sina solglasögon:

– Det var inte min grej. Fett segt. Men hon ringde sen. Så all good, liksom.

I kurvan ut mot bussarna framför entrén till centrum står åtta fyrkantiga, halvmeterhöga krukor med planterade blommor i. På en av krukorna har någon tejpat fast en

röd pappersskylt med bieve frystejp. Texten på skylten lyder: "Jesus sa: Jag är vägen, sanningen och livet. Johannes 14:6".

En tiggande kvinna sitter med krukans närmast frukt- och grönsaksståndet som ryggsäck. Det verkar gå så där – en tvåkrona i muggen och tre pantburkar i en genomskinlig påse intill sig.

Apelsiner. Avocado. Kiwi. Vindruvor. Belgiska jordgubbar kostar 36 kronor litern, blåbär finns också, både små och stora askar.

En kvinna med hästsvans och träningskläder stannar till vid blomsterstånden. Vid ena sidan står ett kluster

gröna krukväxter i olika storlekar, runda och gröna med en kort stam ner i krukans. Hon vill köpa fem stycken av de mindre, men behöver – om det ska kunna bli någon affär – hjälp med att forsla växterna till bilen hon har parkerad en bit bort. Vilket absolut går att ordna.

BAGERIBILEN BAKOM fästingbussen säljer 100 procent ekologiskt bröd. En ung man på cykel stannar till vid luckan och läser på den handskrivna skylten lutad mot bilen, han har vad som ser ut att vara bröd i några påsar som han sedan håller i höger hand en bit ut från kroppen när han läst klart och cyklar

bort mot kontorshuset på andra sidan.

När buss 604 på väg mot Hägernäs station stannar till vid hållplatsen står det sju personer och väntar för att kliva på den, endast en av dem har munskydd.

Vid cykelställen – det är sex rader med ställ, under svagt v-formade plasttak som skyddar – intill buss-hållplatsen fullt med cyklar. På en vit lapp vid cykelstället närmast centrum, reklam från en biluthyrningsfirma.

En stålblå moped låst i en lyktstolpe intill, låset trätt genom hjälmen som står på marken intill med visiret öppet.

Det ligger ett hopknycklat cigarett-paket i korgen till en vit damcykel.

En kvinna i svart kapp, rosa mössa och med en mörkgrå ryggsäck som ser ut att vara rejält tung, dricker ur en yoghurt och går sedan bort till papperskorgen vid sidan av entrén och kastar den tomma flaskan.

Någon har kört på stolpen som visar körriktning, den lutar trettio grader mot marken mellan körfälten.

En buss tutar ihärdigt på en grå bil som parkerat sig i bussfilen, och kör sakta förbi den och stirrar in i bilen. Passageraren, som sitter kvar i bilen, ser därför åt andra hållet, ut genom sidorutan.

Två män med munskydd skakar hand när de möts. 🚫

Med handkikare, tubkikare, ett svart anteckningsblock, en blå och en röd kulspetspenna, sovsäck och en ryggsäck med mat och dryck, spenderade författaren Tomas Bannerhed 19 timmar på Lovön i Mälaren. Nu kommer boken *En vacker dag*, om vad han upplevde, tänkte och iakttog. **TEXT ULF STOLT FOTO STAFFAN LÖWSTEDT**

NATURBBLICK

Den där dagen på Lovön började precis som bokens första notering, han ser ett rådjur på en berghäll ungefär trettio meter från det vindskydd där han vaknar klockan 03.32.

– Jag har varit mycket ute på Lovön ända sen jag skulle skriva min första roman, *Korparna* (tilldelades Augustpriset 2011, red. anm.). Jag var ute jättemycket där under flera års tid då och gjorde efterforskningar, satt och lyssnade, gick och tittade, gjorde anteckningar.

Han gillar det vardagliga strövandet i naturen, att låta det som sker runt omkring honom hända. Det var ett dygns vardagligt strövande på Lovön han ville göra bok av.

– Jag har de här nitton timmarna att försöka möta, skildra och beskriva allt jag iakttar och kommer att tänka på, jag kan göra vad jag vill, associera fritt, bestämma i stunden vad jag vill rikta blicken på – sätta mig på en stubbe i en halvtimme och lyssna på en fågel, eller strosa vidare.

Han hade bestämt en runda på en dryg mil där han skulle möta olika naturtyper – strandliv vid Koviken, storskogen vid Norrby, odlingslandskapet runt kyrkan.

– Jag växte upp i ett liknande landskap, vid en kyrka, men när jag var ung hade jag inget intresse för natur. Det kanske är ett

sätt för mig att återerövra min egen barn-dom lite grann, att jag dras till såna marker.

I BOKEN BESKRIVS en händelse vid Norrmalmstorg för länge sedan – han står med några vänner vid busshållplatsen, bredvid

JAG VAR SÅ FRÅN- VARANDE I MITT LIV INNAN, HÄNGDE PÅ KROGEN...

dem ett sjukt träd, vet han som kommer från vischan vad det är för träd? Det vet han inte. Men nyper i smyg av ett blad och kollar i floran när han kommer hem. Det var en lind, visade det sig.

– Då bestämde jag mig för att sätta igång ett ganska omfattande fortbildningsprojekt för mig själv, att vara ute i naturen så mycket som möjligt och försöka lära mig vad saker och ting heter – blommor, träd, fåglar, namn och beteenden.

– Det är också ett sätt att bli närvarande, tänker jag. Jag var så frånvarande i mitt liv

innan, hängde på krogen... men i och med att jag fick det här intresset och lärt mig mer och mer har jag blivit mer närvarande i mitt eget liv.

Mötena med människor i boken framstår lite aviga, obekväma.

– Det är en intressant iakttagelse... jag är väl ganska osocial. Med folk jag känner kan jag vara närvarande och öppen och intresserad och så. Men de här mötena i naturen... jag känner att jag vill vara där för mig själv. Att människorna stör. Att det blir så i boken är nog mer tillfälligheter, jag är så inne i mitt observerande och vill inte bli störd.

Han bar – förutom ryggsäck med mat och dryck och sovsäck – med sig en handkikare för snabb artbestämning och en tubkikare för mer långvariga iakttagelser.

Vad hade du med dig för skrivmaterial?

– Jag har en svart vaxduksbok i A5, den är mjuk så viker man den en gång går den ner i bakfickan. Och jag har alltid två kulspetspennor, en röd och en blå. Om jag vill ändra efteråt vill jag kunna se i vilken ordning jag antecknat. Det är blått i originalanteckningarna, sen gör jag tillägg eller korrigeringar i rött. **S**

TOMAS BANNERHED FÖDD: 28 maj 1966 i Karlskrona **GÖR:** Författare, chefredaktör för tidskriften "Lära" **AKTUELL:** Med boken *En vacker dag*, om 19 timmar på Lovön i Mälaren.

MED EGNA ORD

KORT SAGT & POESI

Boktips

Medan dagen svalnar

Per Gunnar Evander

● En mycket lugn stillsam historia om en förvirrad yngling som forskansat sig på en öde ö och som skjuter skarpt på dem som närmar sig. Harry, en gammal bekant, får uppdraget att locka honom därifrån. En melankolisk och mänsklig stämning vilar över berättelsen i skärgårdsmiljö. En enkel text man tar till sitt hjärta, på lätt svenska.

Camera Obscura

Jan Victor

● Enkelt och svårt på samma gång, blandar ord och mening till en typ av lyrik, svår att återberätta men som ger en själslig rymd. Historien kommer tillbaka. Allt går inte att förstå men vackert är skönt i möten mellan könen. Har tingen, tiden och trossatserna i sitt grepp.

Pakt

Anna Roos

● En spännande bok om fyra ungdomar och deras inbördes relationer, deras destruktiva leverne. Den tragiska hemligheten som dom delar får dem att gå skilda vägar, för att mötas igen tio år senare...

Boken är skriven som en parallell tidsmässigt, vilket är ett genialt drag. Boken genomsyras av härresande rå attityd. Grotta in dig i nöden.

LO

Kan man

● Kan man sluta slita och slänga och börja laga så slipper man slita på moder natur! Plus att det blir fler jobb.

DAGGE

FÖLJ OSS
PÅ INSTAGRAM

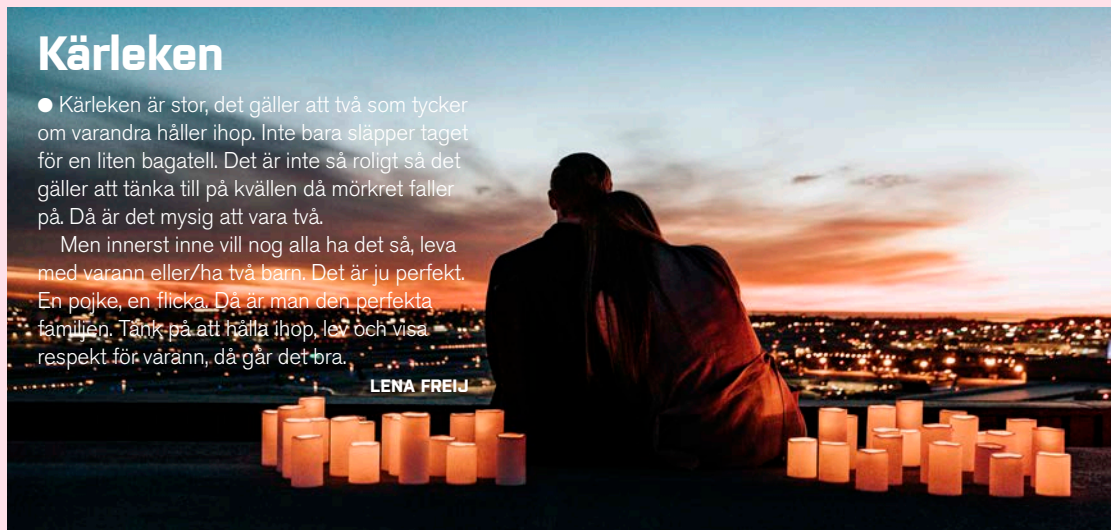
@situationsthlm

Kärleken

● Kärleken är stor, det gäller att två som tycker om varandra håller ihop. Inte bara släpper taget för en liten bagatell. Det är inte så roligt så det gäller att tänka till på kvällen då mörkret faller på. Då är det mysig att vara två.

Men innerst inne vill nog alla ha det så, leva med varann eller/ha två barn. Det är ju perfekt. En pojke, en flicka. Då är man den perfekta familjen. Tänk på att hålla ihop, lev och visa respekt för varann, då går det bra.

LENA FREIJ

NATHAN DUMILAO / UNSPLASH

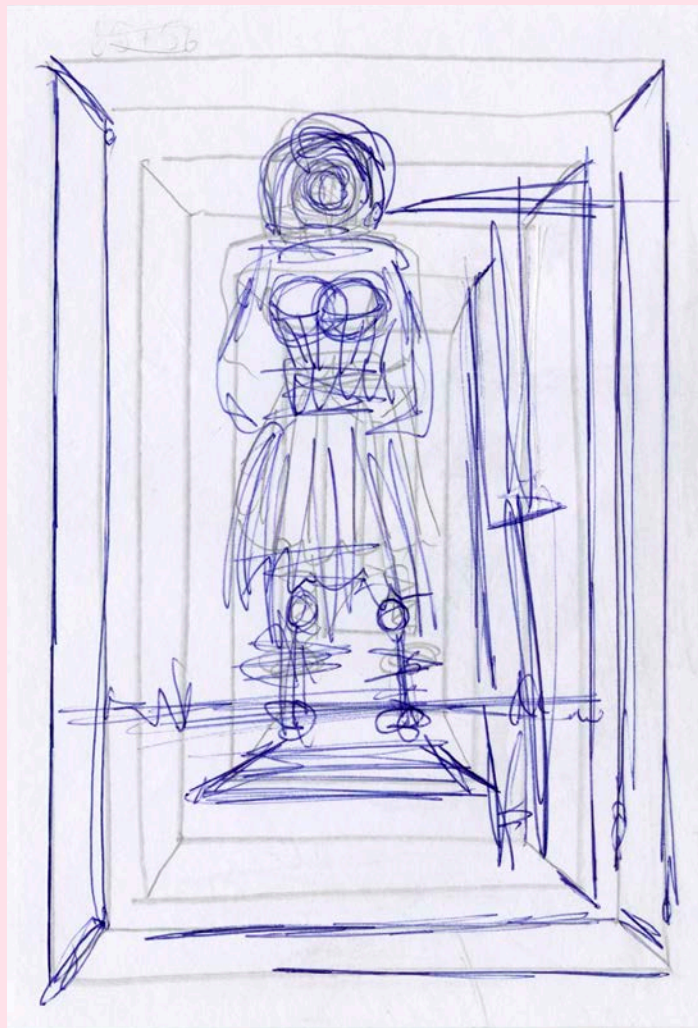

ILLUSTRATION LO

Väckning

● Finns ju miljoner sätt att väcka en människa på.

Nummer 1: Man står framför spegeln och tror att man är Lucky Luke och skjuter på sig själv – "Pchuiii, Pchuiii!"

Godmorgon på dig också! Trevlig sambo.

Nummer 2:

– Va fan vill du?
I hundra decibel.

Då var det någon jävla idiot som ryckte i dörren till husvagnen.

– Herregud, det är vi som bor här. Vad fan har du på våran dörr att göra?

Ja, men va i helvete?, skriker jag, och då svär jag inte särskilt ofta.

Det är ju helt otroligt, att när man ligger och sover förstörs husfriden av någonting.

Nummer 3: Telefonhelvetet ringer och den som svarar skriker i falsett, så det hörs över hela Sverige. Sömn är hälsa, men inte här. Finns ju en gräns för vad man tål, och jag är så lack på att höra att jag ska upp tidigare än tuppen. Varför då?

Den där Lucky Luke, den där galna morgonnörden som pajjar min morgonsömn, ska jag se till så att den inte får sova alls. Varför? Fortsättning följer.

MAGDALENA 407

HÅLL AVSTÅND

- Håll distans.
Gå i väg.
Gå i väg
från denna
smala väg.
Håll dig på stigen
och se till
att du inte
trillar ner.
Inte en gång till.
Men inte en gång till.

MARKKU

Vi bryr oss om
människorna, husen
och staden.

einarmattsson.se

EM
EINAR MATTSSON

Människor från förr

● I går kom två klasskompisar som jag inte sett på länge, det var verkligen roligt. Vi satt och fikade och pratade och en av dom var advokat. Snacka om stor kontrast.

"Jag hade hört att du var död", sa den ena. Nej då, jag lever som du ser. "Du måste va rädd om dig Lena".

Sen fråga dom hur det var med min tvillingbror, jag sa att det var bra då, plus att jag sa att mitt andra barnbarn kommer 20 maj. Det ser jag fram emot. Vi satt säkert och pratade i ett par timmar.

LENA FREJ

Hjältinnan

- Var var hon?

Kvinnan som förändrade livet, skapade
framtiden genom att avlöva
träden och kasta bladen högt
ovanför människorna.

Vem var hon?

Kvinnan som drejade tiden till den sanning
som så förundrades mig,
att själarna huller om buller
försvann ner i det hålrum
som varande tid skulle bli.
En hjältinna, ett matriarkatets monster.

LO

Kanske

- Kanske du kan
vänta i port nummer
sju.
På att jag ska stanna
och kyssas.

Kanske du kan vänta
under trädet i parken
på att få en kymt
av mig och nicka
ett igenkännande.

Kanske du kan
vänta där solens
stråle ändrar, på att
få leda mig igenom.

LO

Rädd
och
stolt

.....

För många är Stina Wollter en kroppsaktivist på Instagram, för andra en radioröst som inte väjer för det svåra. Hon är också konstnär sedan 30 år och nu kommer den egna konstboken *Kring denna konst* – med berättelser om livet och konsten och hur de hänger ihop. Hon har drivit vandrарhem och tecknat för lokaltidningen i Uppsala under hedersmordsrättegången mot Fadime Şahindals pappa. Men promenaderna på Kymmendö som liten, hand i hand med Werner Aspenström, har hon inget eget minne av. TEXT GERD ERIKSSON FOTO ANNELI HILDONEN

.....

På dörren till ateljén är det målat en liten grön pil och under står det "Stina W" i samma färg. Hon ber oss ha överseende med att det är lite rörigt därinne. Visst är det mycket pryglar, men hon verkar ha full koll på var allt finns när hon visar upp olika alster eller urklipp.

Hon plockar fram tavlan "Magen, korken" som hon gjorde för 20 år sedan och som egentligen var starten för att göra en grej av att kunna gömma både cocktailtomater och guldbestick i maghullet. Tavlan finns med i boken.

– Den avdramatiserar platserna på kroppen som vi antas skämmas för. När jag hade utställning ville inte galleristen ha med den så jag satte upp den i smyg utanför toan innan vernissagen. Men jag är inte riktigt nöjd med den, därför är den kvar i ateljén. Antingen målar jag över den en dag eller så får den finnas här som en påminnelse om nåt viktigt.

Genom ateljéns takfönster syns för dagen sol och blå himmel.

Stina Wollter sätter sig vid sitt staffli, tar lite spillfärg som är kvar i en bytta och börjar på begäran att måla inför fotograferingen. Fram växer ett motiv av en kvinna eller person som ska gå snett över tavlan.

Konstnären själv verkar inte distraheras av vår närvaro.

– Flexibilitet och fokus är mitt adelsmärke. Jag koncentrerar mig eftersom tavlan talar till mig. I ateljén trivs jag, men har varit här alldeles för lite senaste halvåret. Det har varit pappa, boken och en utställning på Mölnlycke kulturhus som tagit min tid.

Många är berättelserna som växt fram i ateljén i form av målningar, skulpturer, akvareller, teckningarna och inte minst collage.

Det är inte alla som vet att Stina Wollter har ett långt liv som konstnär, utöver allt annat hon gör. Kanske var det därför förlaget tyckte att det var dags för en exposé över hennes konstnärskap.

– Egentligen brukar väl konstböcker göras när konstnärerna är döda, då är det nån annan som samlar in, sorterar och strukturerar. Jag visste inte hur jag skulle göra eller vad jag skulle ta med, så jag frågade mina följare på Instagram. Många av dem har aldrig läst en konstbok, de ville veta hur konst uppstår och varför man blir konstnär.

STINA WOLLTER HAR tecknat sedan hon var liten.

Då var det prinsessor och klippdockor som var motiven och hon gav gärna bort teckningarna och fick beröm.

Hon skolkade en del under högstadiet, men gick alltid på teckningslektionerna. Läraren där tipsade om en kurs i kroki på dagtid som han trodde skulle passa henne. Den blev ett avgörande vägval på flera sätt.

– Jag var 14 år och mina kurskamrater var kvinnor i 40-årsåldern. De brydde sig inte om att jag borde vara i skolan. Mina krokier låg bredvid deras på golvet när vi hade genomgång, de berömde mig och tyckte det jag gjorde var bra. De trodde på mig och jag bestämde mig för att söka in till en konstskola.

Egentligen brukar väl konstböcker göras när konstnärerna är döda, då är det nån annan som samlar in, sorterar och strukturerar. Jag visste inte hur jag skulle göra eller vad jag skulle ta med.

Det var också det starka stödet under flera års tid från kvinnorna i gruppen som i förlängningen bidrog till att hon kunde lämna relationen med den man som miss-handlade och tryckte ned henne.

Då var hon 17 år.

– Mina föräldrar var rätt ockuperade med sig själva, sina konflikter, min sjuka syster och sina tidskrävande arbeten. Det fanns inte så mycket tid och uppmärksamhet kvar och jag var lämnad till mig själv, på både gott och ont. Det gav mig en frihet att göra och bli det jag ville, en slags öppenhet. Och mina föräldrar har ju gett mig ett stort kulturkapital, det kom naturligt i närvaro av böcker, teater, språk och bilder.

Hennes mamma Annie Jenhoff var skådespelare och litteraturkritiker. Hon dog för två år sedan och var dement på slutet. Hon som alltid tyckte att det finaste som fanns var en slank kropp kunde plötsligt närma sig Stinas Wollters tavlor med kroppspositiva budskap på ett annat sätt än tidigare, till och med gilla dem.

Och för ett halvår sedan dog hennes pappa, skådespelaren Sven Wollter.

Han var snål med beröm gentemot hen-

ne under uppväxten, så att hon inte skulle bli styv i korken. Senare i livet säger hon att det blev precis tvärtom – då var han ett enormt stöd och bekräftande i konsten.

Hon imiterar hans röst, som han lät när han ringde för att tala om hennes utställningar. Det är på pricken likt. Hon visar också bilder i mobilen på hur han böjer sig fram och noga granskar hennes verk "Kjoltyg".

Utseendemässigt är hon väldigt lik sin pappa och säger att hon bara blir mer lik honom med åren, att hennes näsa är på väg att växa ifatt hans.

– Mitt under arbetet med konstboken dog pappa av covid-19, han lyssnade inte på förmaningar till slut. Hans längtan efter att arbeta tog överhanden. Jag är tacksam

över att vi som stod honom nära kunde vaka tillsammans. Men jag kom helt av mig med konstboken ett tag, det tog bara stopp när döden kom och ritade om kartan.

Som radiopratare i både "Karlavagnen" och "Söndagarna med Stina Wollter" är hon van vid starka berättelser, stora känslor och möten med olika människor.

Att hon slutade med radio efter tolv år berodde på att ledningen ville att hon skulle anpassa sig till ett format med både aktualiteter och fler samtal. Då tackade hon för sig. Sedan blev det både Sommar i P1, Vinter i P1 och två program under coronapandemin om läkande och försoning.

– Det är häftigt med direktsändning och det är klart att vissa berättelser lever sig kvar. Som mannen som ringde in och hade blivit bortauktionerad som liten när hans pappa som var statare dog. Och kvinnan som tvingades gifta sig med sin mammas älskare för att den hemligheten inte skulle komma ut.

DEN 10 JANUARI 2013 lägger hon ut sin första bild på Instagram, mest som en bilddagbok för sig själv. ►

Det händer att jag kommunicerar hela vägen fram till en inskrivning på sjukhus. Jag tycker att det är skrämmande hur dåligt många unga tjejer mår i dag.

Det är bilder på ateljén, på när hon undervisar i kroki och på gäster i hennes radioprogram. Den 6 augusti samma år har hon fyllt 49 år och lägger ut den post som hon menar är hennes första kroppspositiva manifest.

Svartvita bilder på hennes nakna kropp med ett persienrandigt ljus över. Och hon skriver bland annat "Min kropp är en motståndsrörelse...Jag ser ett formlandskap här; mer spännande än Gröna Lund – för jag är ett nöjesfält, livet har åkband och det gäller livet ut. Kom med! Spräng Ideal-tvångströjan!"

Det fanns, och finns, ett uppdämt behov av att diskutera kroppsnormen, vikthets och ätstörningar och antalet följare på Instagramkontot med hennes namn blir bara fler och fler. Och när hon för några år sedan lägger ut filmer där hon dansar i sitt kök i underkläder blir gensvaret enormt.

Både av glada tillrop, banta-feta-kärring-kommentarer och tips om dieteter. I skrivande stund har Stina Wollter 283 000 följare, som hon vårdar ömt.

– Mitt konto är ett tryggt och konkret rum där vi kan prata snäva normer, utsatthet, psykisk ohälsa och överlevnadsstrategier. Mina följare är också den goda tonens försvarare om det är nån som betar sig ohysfat.

Vissa dagar ägnar hon tre till fyra timmar åt sitt Instagramkonto för att svara på alla meddelanden. Följarna ger henne sitt förtroende och hon säger att många skriver också att det är tack vare henne de har mindre självhät.

– Det händer att jag kommunicerar hela vägen fram till en inskrivning på sjukhus. Jag tycker att det är skrämmande hur dåligt många unga tjejer mår i dag.

När Stina Wollter berättar om det här blir hon tårfull i ögonen.

Betydelsen av att göra skillnad gör något med henne. Hon kunde inte rädda sin syster Ylva som gick bort i anorexia nervosa 29 år gammal, men säger att det känns meningsfullt att vara med och laga andra.

Och hon mår direkt dåligt av att säga nej till någon som behöver henne.

Om hon tycker att det är lätt att hjälpa andra människor har det varit desto svårare att välja vilka bilder hon skulle ha med i konstboken. Det löste sig vartefter i takt med att texten till boken växte fram.

Vissa bilder som hon kallar moderskepp visste hon från början skulle vara med, som till exempel "Lager", "Och jag stängde dörren" och "Stygn".

Stina Wollter har hunnit med mycket i livet. Hon var brådmogen som ung, för att hon var tvungen att bli det. Och var bara 17 år när hon kom in på högskolan för konst och design i Göteborg och läste produktdesign. Där fick hon bland annat rita bilskrapor och lära sig om olika plaster, det var för lite bildämnena och hon hoppade av efter ett par år.

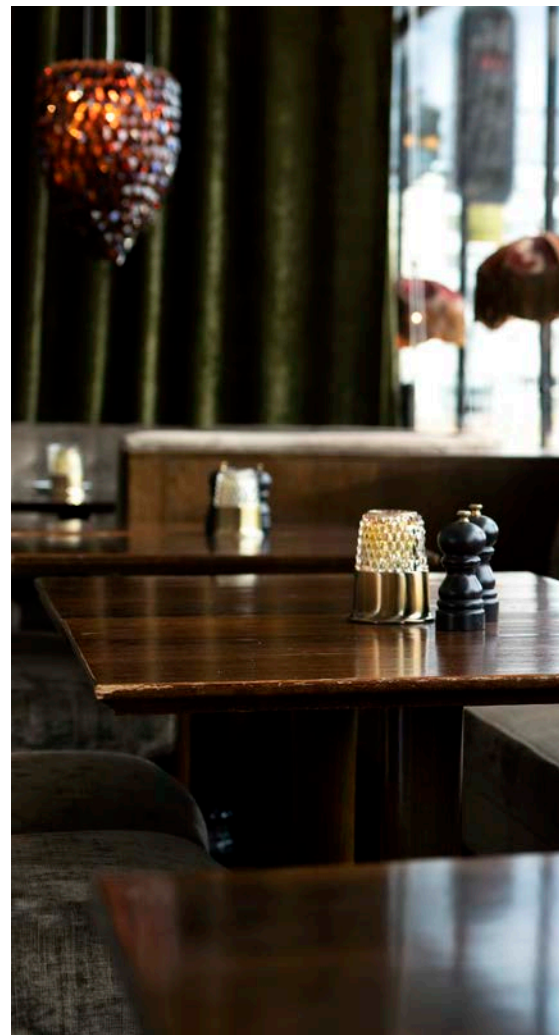
I stället blev det en konstskola i finska Kokkola. Där kom det måleriska genombrottet i form av små självporträtt i måtten 15x15. Hon målade dem på masonit som hon hittade utanför skolan. Det passade henne att hålla sitt yviga jag och sin stora energi i ett litet format.

Efter åren i Finland bestämde sig hon och pojkvännen, som också var konstnär, för att driva ett vandrarhem i norra Sverige. De skulle jobba under högsäsong och måla när det var lågsäsong. Det blev inte riktigt som de tänkt sig.

– Vi la så mycket tid på arbetet med vandrarhemmet att det inte blev nån tid kvar att måla. Men vandrarhemmet blev korat till ett av Sveriges bästa det året. Mina sidoprojekt tar lätt över, jag går in i dem med hull och hår och så finns ingen tid kvar till konsten.

Hon har också varit illustratör på Upsala Nya Tidning och rättegångstecknare. Ett av fallen var rättegången mot Fadime Şahindals pappa i Uppsala tingsrätt. Hedersmordet. Det visades hemska fotografier och filmer i rättssalen.

– Där satt pappan och såg oberörd ut och var fast övertygad om att hans dotter hade förolämpat honom och att han hade rätt att skjuta henne. Jag insåg hur de patriarkala

strukturerna fungerar och hur djupa rötter hedersvåldet har. När man förstår hur strukturerna fungerar finns ingen återvändo - kunskapens äpple går inte att spotta ut.

VI ÄTER LUNCH med Stina Wollter på centralstationen i Uppsala.

Hon har inga problem med att lägga sig i soffan på restaurangen och vikt svinga benen rakt upp för att bli plådad. Hennes mörkt röda sammetsbyxor matchar restaurangens gröna gardiner, det har hon tänkt ut innan.

Under uppväxten fick hon höra att hon var en kommunistjävel på grund av sin pappas politiska åsikter. Hon tycker att det är märkligt, eftersom hon som barn inte tog ställning politiskt, utan menar att de egna värderingarna uppstår under livets gång.

– Det har påverkat mig mer att jag växte upp i Flogsta, där många av grannarna hade flytt från juntans Chile, än att min pappa var kommunist. De lärde mig om makt, maktmissbruk, motstånd och överlevnad.

Mina sidoprojekt tar lätt över, jag går in i dem med hull och hår och så finns ingen tid kvar till konsten.

Stina Wollter har två barn, en dotter som bor i USA och en son som absolut inte vill vara i rampljuset. Hon säger att barnen är hennes läromästare.

Hon är gift med Micke och tillsammans gör de musik och har spelningar. Han står för musiken, hon för texterna. Deras tre mest spelade låtar på Spotify är: "Leave my shame", "Här i ditt knä" och "Home alone".

– Arvodet jag fick från Let's Dance finansierade vår debutskiva. Men jag var på väg att hoppa av det programmet flera gånger eftersom det tog mycket mer tid och kraft i anspråk än jag nånsin kunnat ana.

Stina Wollter kallar sig själv en trygghetsnarkis och säger att hon inte är nån Stockholmstyp, trots att hon är född i Sollentuna.

Hon bor i Uppsala och gillar att konsumera och umgås i ett och samma område och vill gärna känna igen busschauffören och kassörskan i affären.

Mitt i allt känner hon sig själsligen hemma i Göteborg.

Tavlan som hon påbörjat i ateljén medan vi är där ska ha en krusidullig guldrum och en liten hare i nederkant. Haren är återkommande i flera av hennes verk, liksom trasslet, båda har egna kapitel i konstboken. Hon beskriver att hon blivit vän med trasslet genom konsten – utanför ateljén kan hon inte alltid göra nåt med det, men i ateljén blir trasslet till vävar, egna världar, vägar och högar av olika slag.

Hon klipper också ut sådant som talar till

henne i tidningar och samlar i olika kategorier. Det finns en manslåda, kvinnolåda, och en för våld och en för blommor. Hon tycker att det är avkopplande för hjärnan att sitta och klippa ut och kanske lyssna på en ljudbok.

Och på väggen i ateljén finns en särskild plats för den fina saxen där det står "papersax" i versaler ovanför tre skruvar.

Men saxen hänger inte där.

Hur var det då med haren som är återkommande i många av hennes verk? Jo, Stina Wollter har alltid älskat Werner Aspenström poesi och speciellt en dikt som heter "Hypnos för Människoharar" som slutar med raderna "...men haren blir litet mindre harig när den korsar det öppna fältet. Försök! Var inte rädd."

Hennes mamma berättade i många år om en man som blev förtjust i Stina Wollter som ettåring under inspelningen av *Hemsöborna* på Kymmendö, där pappa Sven spelade Gusten.

Att den där snälla mannen till och med tog små promenader med henne.

– En dag när jag läser dikten för mamma berättar hon att mannen på Kymmendö var Werner Aspenström. Det hisnade till inom mig, vi hade mötts.

Stina Wollter har också haft en egen kontakt med en av Situation Sthlms säljare, Lena Freij, som var en av dem som porträtterades i förra numret.

Hon skrev till Karlavagnen när hon var programledare för att prata om utsatthet, hemlöshet och försoning. Efter det mötet såg hon till att Lena Freij fick en hel påse färger och målardukar för att ta tag i sitt skapande och se till att alla färger hon hade inom sig skulle få komma ut.

Vad känner du nu när konstboken snart är ute?

– Jag känner mig rädd och stolt. 📍

STINA WOLLTER

FÖDD: 24 maj 1964

BOR: Uppsala

GÖR: Konstnär, radiopratare, kroppsaktivist, sångerska, textförfattare. Har ett Instagramkonto med 282 000 följare.

AKTUELL: Med boken *Kring denna konst*, ett urval av hennes verk från måleri och teckningar, till kollage, skulpturer och foton. Och berättelserna bakom dem. Boken är indelad i kronologiska avsnitt som baseras på teman och erfarenheter i hennes liv.

VÅR GEMENSKAP

VÅR VILJA

VÅR LOJALITET

VÅR GLÖD

**HAMMARBY
FOTBOLL**

#STÅRKVAR

I GATUPLANET

3,57

procent av Stockholm kommuns invånare, det vill säga 28 008 personer, hade skulder hos Kronofogden vid årsskiftet 2020/2021. Den totala sammanlagda skulden är 7 746 420 467 kronor. Och det är dubbelt så många män som kvinnor i Stockholm som har skulder hos Kronofogden.

Köparnas svar på säljarnas tack-sms för Swish-köpet

"Du har ett viktigt jobb och jag hoppas så småningom att du kan jobba med något annat om du vill. Själv söker jag till författarutbildningar nu."

"Vilken tur att du hade bättre koll på Swish än vad jag hade, annars hade det inte blivit någon affär. Cash är ju inte king längre."

"Du är så otroligt glad å trevlig, går det för lång tid mellan gångerna funderar man på vart du har tagit vägen."

"Min mor har länge rekommenderat Situation Sthlm till mig och nu kommer jag köpa varje nummer."

Svar förmedlas till respektive säljare.

GATUSLANG

"Hemlöshetsborna"

Titeln på signaturen Lurkens dikt i nummer 176. Texten lyder: "Hon kom som en höststorm, en morgon i oktober, med ett lådvin i en kasse om armen..." Lurken säljer inte längre tidningen.

JOHAN OLSSON

George Thomson, före detta jockey på Täby galopp, har en längre tid haft problem med sina ben. Nu har han kommit över ett fordon som avlastar och tar honom runt.

Hur har du fått tag på den?

– Från en kille som säljer scootrar i stan, elscootrar. Han är från Zanzibar, vi brukar ses och spela biljard varje kväll på puben där jag brukar spela. Han hade tre såna här små trehjulingar över från en import från Kina, så jag fick en.

Vad spelar ni?

– Ättaboll blir det för det mesta. Han är ganska bra så han vinner oftast.

Hur drivs den?

– Med elektricitet. Jag behöver ladda den varje kväll, det tar en halvtimme ungefär att ladda den. Den går som fan, 15-16

kilometer i timman. Jag har inte döpt den till nånting än, kanske efter nån bra häst jag ridit.

– Tapei kanske, jag hade en häst som hete Tapei, den snabbaste jag suttit på. Jag har vunnit över hundra lopp på Täby galopp under åren.

ULF STOLT

Anhöriga skattar sin hälsa sämre

Beroendet påverkar både fysiskt och psykiskt

ATT VARA ANHÖRIG till någon som använder droger påverkar den egna hälsan både fysiskt och psykiskt, de mår helt enkelt sämre än övriga i befolkningen. Det visar en studie som gjorts av Centralförbundet mot alkohol- och narkotikaupplysning, CAN.

– Vi har undersökt den självskattade ohälsan hos personer som har nåt i sitt liv som använder droger eller icke förskrivna narkotikaklassade läkemedel. Och i gruppen som har den mest allvarliga problematiken är det så mycket som varannan person som anger fysisk ohälsa, jämfört med övriga i befolkningen där det är en av fyra, säger Erica Sundin, utredare på CAN.

I studien har de inte undersökt specifikt vilken form av psykiska eller fysiska besvär det är frågan om. Men Erica Sundin menar att de utifrån

Erica Sundin

EVELINE JOHNSON tidigare studier vet att den fysiska hälsan kan handla om smärta och värk av olika slag.

Vad det gäller den psykiska delen

är det stress, sömnproblem, depression, ångest och en ständig oro. 33 procent av andelen anhöriga svarade att deras psykiska hälsa påverkades, att jämföra med 18 procent för befolkningen i övrigt.

Erica Sundin menar att CAN:s studie visar att det finns mycket att göra för gruppen anhöriga vad gäller tillgången till hjälp och stöd för att förbättra deras hälsa. Och att det behövs mer kunskap för att de ska få hjälp.

– Att vara anhörig till nån som

använder droger är fortfarande ett socialt stigma belagt med skam och skuld. Det gör det svårt att ta steget att söka hjälp och stöd. Sen är det nog många som inte riktigt vet var de ska vända sig.

PÅ BRUKARANHÖRIGAS Riksorganisation, BARO, säger vice ordförande Robban Widell att man som anhörig kan känna både oro, skuld, skam och hjälplöshet. Och framför allt tro att

"Att vara anhörig till nån som använder droger är fortfarande ett socialt stigma belagt med skam och skuld."

Erica Sundin, utredare på CAN.

Robban Widell

man är ensam om att ha en närstående som missbrukar.

Många anhöriga försöker att lösa situationen själv.

– Jag gillar inte att använda ordet medberoende, men ofta faller de anhöriga in i mönster som kretsar runt den som brukar och ändrar sitt beteende i tron att det ska göra skillnad. Det kan vara att tassa på tå, undvika vissa situationer och samtalsämnen eller att ge pengar. Det finns exempel på dem som åker och handlar droger till den som ligger i svår abstinens. Det finns inga rätt eller fel i det här. Vi ska vara medvetna om att anhöriga ibland handlar på sätt de aldrig kunnat drömma om

86

procent av befolkningen mellan 17 och 84 år svarar i CAN:s undersökning att de använt droger någon gång under 2017.

I absoluta tal motsvarar det 675 000 personer. Av dem svarade sedan 2,9 procent att de hade använt droger under de senaste trettio dagarna, vilket motsvarar 225 000 personer.

"Det finns exempel på dem som åker och handlar droger till den som ligger i svår abstinens."

Robban Widell, vice ordförande BARO.

att göra tidigare.

Han säger att Brukaranhörigas riksorganisation har en bred erfarenheter av olika faser av drogberoende och att de har många egna verktyg och nycklar att erbjuda. De lotsar också anhöriga vidare till rätt instans för vidare hjälp.

– Som anhörig ska man inte vänta för länge med att söka hjälp och behöver heller inte ta reda på allt själv. Jag tycker att man som förälder, barn, nära vän eller partner till nån i ett drogberoende ska ringa

sin stadsdel, en beroendemottagning eller en vårdcentral och säga att man behöver hjälp för egen del.

GERD ERIKSSON

FAKTA

Bland vuxna i Sverige har 13,7 procent någon i sitt liv som använder droger och 7,3 procent någon som använder icke-förskrivna narkotikaklassade läkemedel.

Brukaranhörigas Riksorganisation, BARO, har en jourtelefon som är öppen mellan 21.00 och 09.00, övrig tid ringer man eller sms:ar så hör någon av sig under dagen.

Föräldraföreningen mot narkotika FMN, har en rad olika lokalföreningar. De når man via telefon eller mejl.

"Lögnerna i sig skapade ångest."

ANNICA BERGSTRÖM PÅ Föräldraföreningen mot narkotika, FMN, tror att det är stigmat som gör att man inte söker hjälp för egen del när ens barn är drogberoende.

En rädsla att bli dömd som dålig förälder.

Hennes son tog droger mellan det att han var 14 och 21 år och det var en tid av ständig oro och total maktlöshet. Det tärde både fysiskt och psykiskt och hon beskriver det som att gå sönder inifrån.

Annica Bergström

"Polisen och socialen såg jag som mina fiender, om jag berättade för dem kanske de skulle ta honom ifrån mig."

Hon hjälpte sonen att söka hjälp, men ingen visste hur hon faktiskt hade det.

– Jag sov inte ordentligt på nätterna, mitt hem var inte längre min borg eftersom jag aldrig visste vad som väntade efter jobbet. Dessutom tvingades jag att ljuga om att jag hade migrän eller att vi var magsjuka när vi inte kunde komma

på släktmiddagar eller annat.

Lögnerna i sig skapade ångest.

Ekonomi påverkades också eftersom hon var sjukskriven ibland och hon blev isolerad. Ändå trodde hon att hon skulle kunna lösa situationen själv. Hon säger att hon var medberoende.

– Jag tänkte inte klart och sunt. Polisen och socialen såg jag som mina fiender, om jag berättade för dem kanske de skulle ta honom ifrån mig.

När sonen slutligen hamnade på behandlingshem blev hon inbjuden till en anhörigvecka. Det var första gången hon träffade andra vuxna hon kunde prata med om hur hon hade det.

GERD ERIKSSON

115 000

brott mot narkotikastrafflagen anmäldes 2019. Vilket är en ökning med sex procent jämfört med året innan. Merparten av de anmälda narkotikabrotten var eget bruk och innehav. Och antalet anmälda narkotikabrott är i huvudsak ett resultat av polisens spanings- och ingripandeverksamhet.

Källa: BRÅ

FÖRETAGSPRENUMERATION

Med en företagsprenumeration hjälper du och ditt företag till att göra Stockholm till en bättre stad för oss alla att bo i. Vill ni också företagsprenumerera på Situation Sthlm och synas med er logotyp på denna sida? Kontakta oss:

Herman Sundgren (herman@situationsthlm.se), tel: 08-54595394

ZBK

ASSA ABLOY

BYGGNADS

FCG

HMXW arkitekter

IT-UNDERHÅLL
IT-TEKNIK AB

Abaton
PRODUKTION AB

Autoexperten

Capio Geriatrik

Flinks JÄRN

hiQ

JANKE
WIKHOLM

Acne 艾可尼

ARVET

Capio Psykiatri

FLOWY

HRM
Affärsutveckling
Relationer med affärsföretag

JM

advokatfirman sallnäs

CEDERQUIST

FOURSIDE

JÖRGENSENS RÖR AB

ADVOKATFIRMAN ÅBERG & CO

OR
CERTÉ REVISION

gibon

Hyresgästföreningen

Kamasa-TOOLS

ADVOKATBYRÅ Thomas Bodström

AXFAST
UTVALDA LÄGEN

CHINA TEATERN

Gröna Lund

IKANO
Bostad

Kommunal.

afa
FÖRSÄKRING

BESQAB

COWI

Grönsakshallen
Sörunda

INDUSTRI VÄRDEN

Akademikerförbundet SSR

BOLIDEN

DANVIKSHEM

H2M

Indutrade
Industrial Components

KPA

Akademikernas a-kassa

Bonnier Fastigheter

DE BASSO
ADVOKATFIRMAN DE BASSO

HAMMARBY IF

inplenion.

KSF
KONSUMENT FÖRENINGEN STOCKHOLM

ALLBA

BOBY
BOTKYRKABYGGEN

dina Dina Försäkringar

HAMMER & HANBORG

KUNGSLEDEN

ANDERS BODIN FASTIGHETER

BRANDKONTRET
Fastighetsgruppen Brandkontret

DYBECK BYGG

HANSA PROJEKT

LENNART ERICSSON FASTIGHETER AB

apoteket

Brunnberg & forshed

Effekt
Konsult & Fastighetsförvaltning AB

HEBA
FASTIGHETS AB

inResonance
Always in Tune

Liberaterna

AL
ATRIUM LJUNGBERG

BYGGMÄSTAREFÖRENINGEN
BF

EM
EINAR MATTSSON

Hertz

investor

Liljevalchs

Ersta diakoni

Hedström & Taube | gruppen

FAMILJEBOSTÄDER

STIFTELSEN OSCAR HIRSCHS MINNE

iiiriiiis
utvecklingscenter

FF Profilreklam AB

ZBK

ASSA ABLOY

BYGGNADS

FCG

HMXW arkitekter

IT-UNDERHÅLL
IT-TEKNIK AB

Abaton
PRODUKTION AB

Autoexperten

Capio Geriatrik

Flinks JÄRN

hiQ

JANKE
WIKHOLM

Acne 艾可尼

ARVET

Capio Psykiatri

FLOWY

HRM
Affärsutveckling
Relationer med affärsföretag

JM

advokatfirman sallnäs

CEDERQUIST

FOURSIDE

JÖRGENSENS RÖR AB

ADVOKATFIRMAN ÅBERG & CO

OR
CERTÉ REVISION

gibon

Hyresgästföreningen

Kamasa-TOOLS

ADVOKATBYRÅ Thomas Bodström

AXFAST
UTVALDA LÄGEN

CHINA TEATERN

Gröna Lund

IKANO
Bostad

Kommunal.

afa
FÖRSÄKRING

BESQAB

COWI

Grönsakshallen
Sörunda

INDUSTRI VÄRDEN

Akademikerförbundet SSR

BOLIDEN

DANVIKSHEM

H2M

Indutrade
Industrial Components

KPA

Akademikernas a-kassa

Bonnier Fastigheter

DE BASSO
ADVOKATFIRMAN DE BASSO

HAMMARBY IF

inplenion.

KSF
KONSUMENT FÖRENINGEN STOCKHOLM

ALLBA

BOBY
BOTKYRKABYGGEN

dina Dina Försäkringar

HAMMER & HANBORG

KUNGSLEDEN

ANDERS BODIN FASTIGHETER

BRANDKONTRET
Fastighetsgruppen Brandkontret

DYBECK BYGG

HANSA PROJEKT

LENNART ERICSSON FASTIGHETER AB

apoteket

Brunnberg & forshed

Effekt
Konsult & Fastighetsförvaltning AB

HEBA
FASTIGHETS AB

inResonance
Always in Tune

Liberaterna

AL
ATRIUM LJUNGBERG

BYGGMÄSTAREFÖRENINGEN
BF

EM
EINAR MATTSSON

Hertz

investor

Liljevalchs

SPARTOI AB

Sandart&Partners

SBAB!

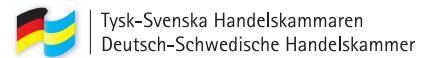

TURLOCKS MÅLERI

M Ekholms konsulttjänst AB

Stockholmshem

Wallenberg Foundations AB

A-kassan är viktigare än någonsin.

Gå med i dag på
akademikernasakassa.se

Akademikernas a-kassa är Sveriges största a-kassa. Hos oss är 750 000 akademiker med för att känna trygghet om det oförutsedda händer. Läs mer på akademikernasakassa.se

STOCKHOLMSKRYSSSET

Lös, skicka in och vinn

Som en liten paus i läsningen tycker vi att du nu, när du blåddrat ända hit, ska hämta en penna, lösa korsordet och skicka in det till oss.

Via vår intrikata slumpgenerator kommer sedan tre vinnare att dras bland de inskickade rätta lösningarna.

Den stolta vinnaren belönas med samlings-skivan *Ljusglimtar ur RadioSkugga* från det prisbelönta radioprogrammet RadioSkugga från 2012.

Andra och tredje pris är ett nyckelband med Situation Sthlms logga på.

Förra månadens vinnare:

Roland Ström, Östersund

Nyckelband:

Kerstin Nilsson, Habo
Bitten Peltonen, Örebro

Se förra månadens lösning på sidan 30.

Stockholmskryssset är ett samarbete mellan Situation Sthlm och tidningen Kryssset, en månadstidning för alla kryssintresserade.

KRYSSSET

							LÄRAR- FACK	FILMAD OOMS	GÄR TILL HJÄRTAT	KABEL	SYRA I KROP- PEN		
							TAVLA MED TRAMP						
							UTTRYCKET						
FODRING		BESKÄRA INTE DEN HÄR											
FINNS VID MONA LISA										MED MER FART			
AVKOM- MORNA		SES LAG PÅ PLAN	UDDA MEN INTE EGEN	INTE BÄRA ENE KAN SES MED HAVRE		GARVA	LUNKAR						
KLOT										JÄ I AR- CHANG- ELSK SEDDA			
						UPP- SKATTA RÖR MUNNEN			GÖR EJ LATA LITTERÄR BROWN				
DUBBEL- PREFIX				VIKTIGS SITTPLATS? MEDITA- TIONSORD							KULTUR- PRO- GRAM		
BYTERM			BLIR MEST BÖJT PLATT METALL- TRÄD			LAGG- KÄRL		LITTERÄR GÄS ÄR VISSA PÄRON					
					KAN GRISA	TÖSER VID FÄBODEN IDEALSTAT							
ÄR BETY- DELSE- LÖSA SAKER		INKOPPLAD REGN- BAGS- HINNAN							KAN FÄSTING ORSAKA SMÖRGÖRA				
						MÖJLIG FÖRSMÄS					ANGER LÄGT LÄGE		
RELI- GION I JAPAN			ABONN- ERA		ÖRNARS BYTE KOM MED BUD			KÖRTLAR HÖN ÄR KIDETS MOR					
ABRA- HAMS FÖDEL- SESTAD											FANGAS BOLL I		
INTER- JEKTION	DET ÄR INGEN BAS			FÖRE VÄR HÄGE I SERIE CIRKA			GÄR DET SOM FÖRBRU- KAS ÄRARBETA		PIPPI STÄR FÖR SÄSIG STAT				
LAGA						LOCKAR FYND- JÄGARE				VARA I NUET			
ANSIKTET					SVEPS PÅ PUB				VILL OVILLIG				

Namn: .....

Adress: .....

Postadress: .....

Skicka in ifyllt kryss senast 18 maj till: Situation Sthlm
Torkel Knutssongatan 37
118 49 Stockholm

©Rankesport. Foto: Mospphotos

"Barn som är familjehems-placerade har sår."

Johanna Bergström

BOK Med boken *Utan mig har hon ingen* skriver Johanna Bergström om uppväxten i ett familjehem där hon placerades när hon var åtta månader. Hon är en del av den nya familjen samtidigt som socialtjänsten inte ger upp försöken att stärka banden till de biologiska föräldrarna med tanken att hon kanske ska kunna flytta hem igen.

– Varje gång mina föräldrar kom på besök satt jag med de vuxna omkring mig och kände skräck och ångest. Alla var där på grund av mig, men ingen frågade vad jag ville. Besöken blev glesare och pågick fram till det att jag var 13 år. Det skapade en otrygghet.

SABINA WIKNER / VERBAL FÖRLAG

Det är Johanna Bergströms debutbok, hon säger att hon haft den under huden i hela sitt liv. Nu är hon 38 år och första kapitlet kom till under en kurs i kreativt skrivande.

Hon vill inte ge sig in i någon politiskt debatt om familjehemsplaceringar, bara låta barnet Johannas berättelse komma till tals.

– Barn som är familjehemsplacerade har sår. Jag har precis börjat med min läkning och kommer att få jobba

med det så länge jag lever. Det finns nog en rädsla att klippa de biologiska banden för tidigt för ett barn som är placerat i familjehem. Men jag tänker att det ibland kan vara bättre att få en trygg bas först och sen bygga relationen med de biologiska föräldrarna när man är vuxen.

FOTNOT: *Utan mig har hon ingen* släpptes 21 april.

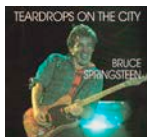
GERD ERIKSSON

40 år sedan *Teardrops on the city*

BOOTLEG Det hände sig på Johanneshovs Isstadion på kvällen 8 maj 1981 – vid Bruce Springsteens tredje och sista spelning i Sverige på The River-turnéns Europadel.

Till den konserten smugglade någon, eller några, med sig förstklassig stereo-inspel-

ningsutrustning och lyckades bända konserten med, för bootlegbranschen, närmast överkligt bra ljud.

Någon månad senare började *Teardrops on the city* att säljas, bland annat under disken på dåvarande Pet Sounds. Trippel-LP:n

paketerades elegant med färgomslag och uppvik, ett urval svartvita bilder från konserten, lättförteckning och en bild på biljetten.

Den anses som en av de snyggaste och ljudmässigt bästa vinylbootlegs som någonsin gjorts.

ULF STOLT

Elisa Tallec vann första skrivtävlingens pris

POESI Unga skriver för unga är en skrivtävling i samarbete mellan Tensta konsthall och Astrid Lindgren Memorial Award, i år arrangerad för första gången. 253 bidrag skickades in.

Vann gjorde 17-åriga Elisa Tallec från Stockholm med dikten "Maskrosbarn".

– Det som inspirerat mig främst är nog upplevelsen av att växa upp här i Stockholm som ung, och tankar om framtiden och rädslan att det inte ska va så här för evigt", säger hon till Sveriges Radio.

Texten finns att läsa på alma.se samt på tenstakonsthall.se.

ULF STOLT

Elisa Tallec Foto: Privat

Värt att kolla upp:

Welcome to Utmark
HBO

TV Lagom skev och skruvad glesbygds-noir från Nordnorge med sprit, våld, ensamhet, urbefolkning, hämnd och lögner i manuset.

Fryst

GLASS Tillverkare av Stockholms godaste glass, dagsfärsk och gjord av naturliga råvaror. Har börjat ha helgöppet under våren.

The Kluski Report

Amason

MUSIK Från kommande skivan *Galaxy II*. En syntsugen bas mitt i bilden, fjäderlätta trummor, diverse elektronik och Amanda Bergmans jordiga röst.

FÖLJ OSS PÅ INSTAGRAM

@situationsthlm

DÅTID STHLM

MAJ 1923

DET ÄR FÖR tidsödande för stadens egna arbetare att med handkraft skrapa och knacka rent järnbalkarna på Vasabron från rost nu när den renoveras. Därför ska Svetsningsbolaget rengöra järnskelettet med så kallad sandblästring.

Medborgarfesten på Skansen ställs in på grund av dåligt väder – iskalla vindar, snöstorm och hagel.

Murarna i Stockholm avslår förlikningsmannens bud.

Teknologen Yngve Leander omkommer under studentkortegen. Efter att ha hjälpt en kamrat upp på flaket efter att de båda ramlat av, fastnar han med foten under lastbilens bakdäck och körs över och avlider omedelbart.

Ännu ett kajras vid Blasieholms hamnen, bara några veckor efter förra raset.

Carl Eldhs tre omdebatterade statyer – "Poeten" (Gustaf Fröding), "Författaren" (August Strindberg) och "Målaren" (Ernst Josephson) – ställs ut, inte helt färdighuggna, i Stadshusträdgården.

AIK-Hammarby slutar 3-1. AIK leder serien, Hammarby och Djurgården ligger trea respektive fyra.

Det är enligt en annons i Dagens Nyheter billigare att bo i villa i Djursholm än i hyrd våning i stan. En villa om sex rum och kök som uppförs före 1 oktober kostar 42 000 kronor, inklusive tomten på 2 000 kvadratmeter.

En dollar kostar 3,75 kronor.

FÖRSTA HÄSTLOPPET i Stockholm med totalisator går ute på Järvafältet på pingstaffton. Mycket folk, stundtals

Fartyget Stockholm under en tidigare resa, på väg in i hamnen i New York med tusen afroamerikanska soldater ombord, tillhörande 369:e regementet.

CREATIVE COMMONS

långa bilköer ut mot Järva.

35 000 personer är arbetslösa.

Enligt disponent Wassén, kyrkoherde i Maria församling, är det klart att bygget av Högalidskyrkan hinns klart i tid för invigning 10 juni. Årkebiskop Söderblom inviger kyrkan, som har sittplats för 1 000 personer, och ytterligare 100 sittplatser på läktaren.

Länsstyrelsen yttrar sig och har inget emot kunglig majestäts anmodan att lägga ner straffängelset i Stockholm och flytta kronohäktet till centralfängelset på Långholmen.

Rikskabeln – telekabeln från Göteborg till Stockholm som ska användas för rikssamtal – är nu dragen hela vägen till Stockholm. Efter strejker och svårigheter förra året, och vinters tjäle, möttes de båda kabeldragargrupperna i Järva.

Elma och Hugo Jansson får en dotter på Stockholms Privata Förlösningshem.

Aftonbladet rapporterar att läkare duperats att sjukskriva en frisk person, som sedan lurat flera försäkringsbolag och sjukkassor på pengar.

PRISSÄNKNINGAR PÅ SYSTEMBOLAGET. RENAT POTATISBRÄNNVIN NER FRÅN 4 KRONOR TILL 3,75.

Och att mannen inte är ensam, man oroas för att flera personer ägnar sig åt samma form av bedrägeri.

HARRIET BOSSE GÄSTPELAR på Intiman i Somerset Maughams pjäs "East of Suez". Efter gästspelet på Intiman återgår hon till sitt ordinarie arbete på Dramaten.

Stadskollegiet tillstyrker 785 000 kronor i anslag för att bygga ut Långbro sjukhus med en ny paviljong, då man "behöver ytterligare en avdelning för stadens sinnessjuka".

Avsevärda prissänkningar på Systembolaget. Renat potatisbrännvin ner från 4 kronor till 3,75 inhemsk akvavit kostar 5 kronor jämnt.

Alla emigranter som köpt biljetter med "Stockholm" som avgår mot New York 12 maj, får inte åka med. Detta på grund av kvotlagen för emigranter

till USA – årets invandrarmaximum är redan uppnått. Det nya emigrantåret börjar dock om några veckor och då kan de resa igen.

Branden på Norrbackagatan var enligt polisen inte en mordbrand.

Professor F. Lennmalm har, på uppdrag av femtioårsjubilerande försäkringsbolaget Thule, gjort en omfattande utredning kring de vanligaste dödsorsakerna bland bolagets försäkringstagare. Vanligast är hjärtsjukdomar, följt av tuberkulos och olika svulstsjukdomar, där kräfta är den vanligaste.

Ny folkskola planeras i Hjorthagen, nu finns 415 barn i området.

Nordiska filantroper har konferens i Stockholm. Livligast debatt blir det kring frågan om den offentliga hjälpverksamhetens centralisering.

ULF STOLT

MAJ

1990 Äventyrarna Oskar Kihlberg och Mikael Reuterswärd ingår i en grupp klättrare som 11 maj 1990 når toppen av Mount Everest, som första svenskar.

1912 Författaren August Strindberg avlider klockan 16.30 den 14 maj, i sängen i sin lägenhet på Drottninggatan 85, med dottern Greta vid sin sida.

1968 Kårhusockupationen. Bakgrunden är propositionen om ny studieordning, som många vänsterförbund ser som statens sätt att toppstyra högskolan.

Carl Eldh

FAKTA

Carl Eldh föddes 10 maj 1873 i Söderskogen, norra Uppland. Hans far var smed. När han var 19 år började han på Tekniska skolan, då hade han redan flera års erfarenhet av att hugga bildornament.

1897 hade Carl Eldh fått ihop nog med pengar för att ta sig till Paris och skulptörutbildningen vid Académie Colarossi, en tid och utbildning som skulle prägla hans formspråk. 1904 var han tillbaka i Stockholm. Han blev snabbt en etablerad skulptör och självständig konstnär, gjorde byster av bland andra August Strindberg och Kung Oscar II, ornament och monument och samarbetade med dåtidens stora arkitekter som Ivar Tengbom och Ragnar Östberg.

1919 flyttade han in i ateljén i Bellevueparken. Det tunga arbetet med att hugga i sten började med tiden sätta sina spår, det tog allt längre tid för honom att slutföra sina större uppdrag.

Hans sista stora verk, Brantingmonumentet på Norra Bantorget, avtäcktes 1952.

Carl Eldh avled 1954.

VERK

I Stockholm är Carl Eldhs konst väl synlig, sedan den första fasadreliefen 1904 i granit i form av ett krucifix, på Stefanskyrkan. Några år senare gjorde han portalutsmyckningen på Nordiska museet – tympanonfris, friskulpturer och reliefer i sandsten.

Han har gjort fasadreliefer på Östra real och på en fasad vid Engelbrektsplan.

1921 gjorde han Eldhs Fontän i korsningen Birger Jarlsgatan-Grev Turegatan.

1942 restes "Titanen", monumentet i brons över August Strindberg, i Tegnérulunden.

Det finns ytterligare ett stort antal byster, reliefer, fasadornament, gravvårdar, statyer och monument i Stockholm, gjorda av Carl Eldh.

PÅ HÖRNET

Valhallavägen/Grev Turegatan

"På väg till Migrationsverket i Sundbyberg."

NAMN: Srimi Venigella

ÅLDER: 28 år

BOR: Henriksdal

Du följde kartfunktionen när du kom upp ur tunnelbanan, vart är du på väg?

– Jag är på väg till Migrationsverket i Sundbyberg, ska lämna fingeravtryck där för att förlänga mitt visum. Det går ut snart så jag måste förnya det, det är andra gången jag förnyar det.

Vad jobbar du med?

– Jag jobbar med IT.

Har du alltid munskydd när du åker kollektivt?

– Ja, när jag är ute brukar jag ha munskydd. Jag tycker Sverige skulle göra det obligatoriskt med munskydd, jag tror det skulle ha en positiv hälsoeffekt på smittspridningen för alla svenskar.

TEXT **ULF STOLT**

FOTO **MAGNUS SANDBERG**

CIRQUE DU SOLEIL®

Corteo™

© GET CARRIED AWAY WITH LIFE ©

3-6 FEB 2022 | STOCKHOLM

TOR-FRE 20.00 • LÖR 16.00, 20.00 • SÖN 13.00, 17.00

ERICSSON GLOBE

BILJETTER: LIVENATION.SE SAMT STOCKHOLM LIVE 077-131 00 00.

cirquedusoleil.com/corteo

OFFICIAL PARTNERS

ŠKODA

AIR CANADA

MEDIA PARTNER

Show created by
DANIELE FINZI PASCA

LIVE NATION

Till dig som måste resa – nu är ditt betalkort ett SL-kort

Blippa American Express, Mastercard eller Visa när du ska resa med SL. 38 kronor per resa. Läs mer på sl.se

